Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 32. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЛЮТОГО 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 18, 1984 No. 32. VOL. XCI.

УІТ запланувало ряд видань з „Грушевськіяни"

Кент, Огайо. — У зв'язку із проголошенням 1984 року роком вшанування Михайла Грушевського, найвидатнішого історика України, Голови Центральної Ради і Першого Президента Української Народної Республіки, Українське Історичне Товариство плянує видати протягом 1984 і 1985 років такі видання: „Біо-бібліографічні матеріяли М. Грушевського" (появляться в серії УІТ, Грушевськіяна, чч. 3, 4); „Михайло Грушевський, Нариси з новітньої української історіографії" (студії історика присвячені В. Антоновичеві, М. Костомарову, П. Кулішеві, І. Франкові і іншим видатним дослідникам); цим виданням УІТ започатковує перевидання важливіших наукових і публіцистичних праць М. Грушевського; „Ювілейний збірник присвячений 50-літтю смерти М .Грушевського" — спеціяльні випуски „Українського Історика"; „Михайло Грушевський: студії і матеріяли" (збірка досліджень діяльности М. Грушевського і джерельні матеріяли до його життя).

УІТ уважає, що запроєктовані видання являються тривалим вкладом науковців в розбудову „Грушевськознавства", як одної із найважливіших ділянок українознавства. Тому УІТ звертається до українських установ і громадянства допомогти йому в реалізації цих важливих проєктів і зложити одноразову пожертву на Видавничий Фонд ім. Грушевського (в ЗСА пожертви на УІТ можна відтягати від державного податку). Цим українська громада причиниться до тривалого відзначення життя і творчости великого українця.

Жертводавці, які зложать 500 дол. або більше стають рівночасно фундаторами УІТ. Пожертви слід надсилати на адресу: Ukrainian Historical Association, Hrushevskyi Fund., P. O. Box 312, Kent., Ohio, 44240.

Видавництво „Дзвін" видало дальших дев'ять книжечок для дітей

Вінніпег, Ман. — Видавництво „Дзвін", яке є видавничою спілкою Батьківського комітету сприяння українській мові у Манітобі, видало дальших дев'ять книжечок та цим доповнює першу серію книжечок особливо приготованих для учнів англо-української двомовної програми у Манітобі, Саскачевані та Альберті.

Ці книжки є також для вжитку в домах дітьми дошкільного віку, які розуміють українську мову, і для учнів в школах українознавства, та клясах української мови в публічних та приватних школах.

Дев'ятнадцять оповідань написала Леся Саведчук, а два Петруся Щур, кольорові ілюстрації виконала Девора Уман-Сюрес. Головним редактором є Стефанія Юрківська, консультант українських програм при Департаменті освіти у Манітобі а мовним редактором є Лев Курдидик, учитель української мови у Віта, Ман.

Ця серія оповідань є базована на різних темах та ідеях, які відносяться до навчальної програми у суспільних науках та у програмі української мови від передшкілля до третьої кляси англо-української двомовної програми у Манітобі, Саскачевані та Альберті.

Книжки є приготовані щоб задовольнити освітні потреби тих дітей, які вивчають українську мову. Книжки не є призначені на даний рівень в школі чи для даного віку — мовна плинність дитини є одиноким мірилом, яку книжку повинна читати дитина. Тому що багато дітей вивчають українську мову в домах, родичі передшкільних дітей можуть читати ті книжки дітям.

Продажна ціна книжок — 5 дол. за примірник; опуст можна набути для шкіл і крамниць. Видавництво „Дзвін" покриє кошти пересилки на передплачених замовленнях. По дальші інформації та для замовлення книжок слід звертатися на адресу: Dzvin Publishers, 1355 Main St., Winnipeg, Man., tel.: (204) 586-9647.

ЗБОРИ 457-ГО ВІДДІЛУ НЕ ВІДБУДУТЬСЯ

Ню Йорк. — Управа 457-го Відділу інформує, що заповіджені Річні збори Відділу на п'ятницю, 24-го лютого ц.р., не відбудуться у зв'язку зі смертю голови Відділу св. п. Івана Керницького. Про нову дату Зборів членство буде заздалегідь повідомлене.

Українець — взірцевий адміністратор летовища

Піттсфілд, Па — Мале летовище в Піттсфілді під назвою Брокенстро, — це одне із 20 летовищ у північнозахідній Пенсильванії, що має славу дуже приємної обслуги і найкращого поля злету. Виявляється, як подає щоденник „Таймс-Нюз" з Ірі, Па., що адміністратором того летовища є українець, 71-літній Іван Теткончук.

Хоча він є калікою від минулого року, бо стратив ногу, це не перешкоджає йому взірцево виконувати своє завдання. Він почав літати ще під час Першої світової війни і від тих років дотепер залишився вірний летунству. Батьки Теконччука — іміґранти з Буковини.

В інтерв'ю для „Таймс-Нюз" Іван Теконччук розповідає кореспондентові цього часопису, що йому пропонували пост управителя на міжнародному летовищі ім. Даллеса у Вашінґтоні, але він краще почувається на малому летовищі, де він може сам усім управляти.

З приводу своєї взірцевої праці минулого року І. Теконччук отримав плякету від власників літаків, що тримають їх на тому летовищі, і місцевого летунського клюбу.

І. Теконччук не думає про пенсію та зі запалом виконує всі завдання, що належать до нього.

ДЕНЬ ВАШІНҐТОНА

З уваги на свято День Вашінґтона, яке припадає на понеділок, 20-го лютого, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Перше число „Свободи" друкуватиметься у вівторок, 21-го лютого, з датою середи.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН заохочений ходом короткої розмови віцепрезидента Джорджа Буша з новим совєтським лідером Константином Черненком, яка відбулася зараз таки після похоронів Юрія Андропова, пропонує зустріч на найвищому рівні, для спільного обміркування безпеки й інших форм співпраці між Совєтським Союзом і західніми державами. Президент вірить, що політична атмосфера значно поправиться тепер. Сенатор Говард Бейкер, лідер республіканської більшости в Сенаті, який також їздив на похорони Андропова до Москви, закликав Р. Реґена, щоб він обов'язково зустрівся з К. Черненком, новим генеральним секретарем ЦК КПСС, кажучи, що „вони обидва напевно знайдуть шляхи до відпруження загальної політичної ситуації, яка заіснувала в останніх трьох роках", — сказав Бейкер.

УОКЦентр відзначить роковини свого заснування

М. Кокольська-Мусійчук

Л. Крупа

Філядельфія. — Український Освітньо-Культурний Центр, одна із найбільш вартісних і корисних клітин української громади у цьому місті Братньої Любови, відзначить четвертий рік свого існування бенкетом-бенефісом, який заплянoвано на суботу, 25-го лютого ц.р., у власних приміщеннях при 700 Cedar Rd.

Бенкет попередить коктейл о год. 6-ій вечора.

Мистецьку програму вечора заповнять відомі українські мисткині — сопрано Марта Кокольська-Мусійчук і піяністка Лариса Крупа. М. Кокольській-Мусійчук акомпаньюватиме на фортепіяні Роксоляна Гарасимович.

Вступ на бенкет — 30 дол. від особи. Дирекція УОКЦентру сподівається, що громада Філядельфії, яка дорожить Центром і підтримує його, знову відгукнеться позитивно та візьме участь в цій імпрезі-бенефісі.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ПИСЬМЕННИЦІ В. ВОВК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — В неділю, 26-го лютого ц.р., о год. 3-ій в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Cedar Road, відбудеться авторський вечір відомої письменниці Віри Вовк.

Вступне слово — Марта Тарнавська. Організуванням імпрези займається 90-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Степанів.

І. Зелена вияснює

Торонто. — Український тижневик „Гомін України" надрукував у числі газети з 15-го лютого ц.р. коротку заяву-вияснення Ірини Зеленої, українки, громадянки Франції, особа якої стала голосною і до певної міри контроверсійною після того, як совєтські органи безпеки КҐБ вирішили влучити її прізвище в антиукраїнську, зокрема антинаціоналістичну пропагандивну кампанію, ведену ними систематично на сторінках совєтської преси й інших засобів масової інформації.

Напади й інсинуації совєтської пропаганди появилися ще в листопаді, напередодні IV Конгресу СКВУ, з надією, що ця нібито „шпигунська афера" поглибить двоподіл в українській спільноті на поселеннях в країнах вільного світу і спричиниться до розбиття самого Конгресу. Заяву І. Зеленої друкуємо для інформації наших читачів.

„Шановний Пане Редакторе! Прошу дуже помістити у Вашій газеті мою наступну заяву. Я була влітi 1983 року в Польщі, де відвідувала родину і знайомих. Із преси довідуюсь,

що мій побут у Польщі використано для того, щоб мене пов'язати з якоюсь справою Кухтяка, мовляв, польсько-совєтські органи безпеки „вилучили" в мене якісь речі, які я ніби передавала якомусь совєтському громадянинові. Заявляю, що крім припадкової затримки і контролі польської поліції, яка в мене нічого не „вилучила" (бо я нічого не мала й якщо дійсно вона була б в мене щось знайшла, то була б мене ув'язнила), я не мала до діла з жадними совєтськими органами безпеки, не бачила і не знаю жадного Кухтяка і не маю нічого спільного зі змонтованою аферою КҐБ".

У СВІТІ

ДЖЕРЕЛА ПОЛЬСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ повідомили в середу, 15-го лютого, про те, що примас Польщі кардинал Юзеф Ґлемп під тиском комуністичних властей розпочав переводити священиків, активістів „Солідарности" з одних парафій в інші. Такий крок наступив у той час,як уряд затривожений політичноспрямованими лекціями інтелектуалістів, які вони читають у церквах. Священиків, які працюють в робітничих парафіях і стали популярними серед ровітників, переводять тепер в глухі сільські місцевості. Дуже часто після Служби Божої вірні виходили з церков і відразу організували демонстрацію. Уряд намагається покінчити з цією практикою, і підірвати вплив церкви взагалі.

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЙСЬКО—АРАБСЬКОЇ торговельної палати обвинуватив у середу, 15-го лютого, цю організацію в проарабських симпатіях і назвав її аґентом Арабської ліґи, яка проголошує бойкот Ізраїля. Він також остеріг проти діяльности, яка загрожує Італії бути обвинуваченою в порушенні міжнародних торговельних договорів. В результаті такого положення президент Віто Скалія повідомив на пресовій конференції, що він припинив видавати дозволи італійським компаніям на експортування товарів до арабських країн.

ХОЧ ІРАК ЗАКЛИКАВ У СЕРЕДУ, 15-го лютого, припинити взаємне бомбардування і обстріл прикордонних міст, іранські літаки збомбардували зараз після того заклику кілька прифронтових іракських міст. Багдадське радіо повідомило, що під час останніх іранських рейдів щонайменше 17 осіб були вбиті та 50 поранені. Теґранське радіо зі свого боку повідомило про артилерійський і ракетний обстріл іранських прифронтових міст та про жертви цивільного населення.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН заявив у середу, 15-го лютого, що новий совєтський лідер Константин Черненко сказав віцепрезидентові Джорджові Бушові, що З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз повинні пильно стежити за тим, „щоб місцеві конфлікти не вийшли з-під контролі". „Його весь тон і слова вказували на те, що він вірить, що існують ділянки, де ми можемо прийти до згоди", — так висловився Президент про Черненка.

В РИМІ ТЕРОРИСТИ ВБИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДИПЛОМАТА

Рим, Італія. — Американський генеральний директор міжнародних сил на Синайському півострові в Єгипті був смертельно поранений на вулиці Риму, як його автомобіль під'їжджав до його дому.

Директор 56-літній Лімон Гант потім помер у римській лікарні Сан Джіованні. Водій автомобіля, який залишився не пораненим, сказав, що два молоді мужчини напали на них, але лише один стріляв з автоматичної зброї.

Директор Гант повертався з засідання головної квартири представників 10-ох країн, які мають свої військові контингенти на Синаї. Ці міжнародні сили були створені в 1981 році, щоб наглядати за виконанням мирного договору між Ізраїлем і Єгиптом, який зобов'язував Ізраїль повернути Синайський півострів Єгиптові. Цей мирний договір був результатом домовлености в Кемп Дейвіді в 1978 році.

Півгодини після смертельного поранення Ганта невідомий подзвонив на радіостанцію в Міляні і заявив, що Гант був вбитий групою, яка „хоче, щоб імперіялістичні сили покинули Ливан, а Італія вийшла з НАТО". Невідомий також сказав, що група представляє воюючу комуністичну партію, яку вважають старими Червоними бригадами, терористами-партизанами міського типу. Та сама організація призналася до викрадення 17-го грудня 1982 року американського генерала Джеймса Дозієра, командира НАТО на південну Европу. Генерала Дозієра врятувала італійська поліція 28-го січня 1983 року в Падуї після довгих та інтенсивних розшуків.

Морських піхотинців перевозять на кораблі

Бейрут, Ливан. — Морська піхота ЗСА на бейрутському летовищі, яка фактично оточена міліцією друзів, шиїтами та іншими протиурядовими військами, продовжувала розвалювати свої становища, готуючись до переходу на прибережні кораблі американської військовоморської фльоти.

Морські піхотинці байдуже відносяться до того, що діється довкруги, поки ніхто не зачіпає їх безпосередньо. „Мене не обходить те, що діється, поки вони не чіпають нас," — сказав один вояк, який вартував на головних воротах. „Найважливіше є це, що ми їдемо додому".

Як відомо, президент Ливану Амін Ґемаєль повідомив у четвер, 16-го лютого своїх підтриманих Сирією противників, що він анулює угоду 1983 року з Ізраїлем у заміну за їх згоду продовжити переговори про замирення.

Високі представники ливанського уряду сказали, що президент Ґемаєль вирішив поступити так після переконання, що ЗСА не врятують його розвалений режим військовою підтримкою. Вони також сказали, що президент Ґемаєль вислав свого міністра закордонних справ Еліс Салєма з підписаним пляном з вісьмох точок до Савдійської Арабії, яка запропонувала цей плян.

В пляні підкреслюється анулювання договору з Ізраїлем та інші зміни політики, які вимагали противники Ґемаєля.

У Вашінґтоні офіційний представник Білого Дому повідомив, що морська піхота розпочне перевозитись на кораблі через два або три дні.

В Єрусалимі прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Шамір заявив, що Ізраїль не відмовиться від договору з Ливаном про виведення чужоземних військ з Ливану та безпеку північних кордонів Ізраїля, і що анулювання договору Ґемаєлем буде „ударом по власній безпеці Ливану".

В АМЕРИЦІ

СТОРМІ ДЖОВНС, 6-річна дівчинка з Тексасу, яка перейшла недавно складну операцію перещіплення серця і печінки у піттсбурґському шпиталі, почувається краще і лікарі вже застановляються над тим, щоб дозволити їй на дихання без респіратора. Не зважаючи на поправу її здоровельного стану, лікарі покищо не погоджуються, щоб зняти її з критичної листи, кажучи, що здоровельний стан в такому випадку може різко мінятися. Стормі захворіла на рідкісну хворобу раптового накопичення холестеролю в крові і, не зважаючи на дві попередні операції серця, лікарі-спеціялісти не змогли усунути причини хвороби. Прийшлося замінити серце і печінку. Якщо дівчинка виживе, то це буде перша операція такого роду.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА тяжку економічну ситуацію, інвфляцію і рецесію та безробіття, які існували зокрема в 1981 і в першій половині 1982 року, американські громадяни пожертвували великі суми грошей на харитативні цілі, а вже найбільше для організації „Юнайтед Вей", яка зібрала в 1983 році 1,95 більйона долярів. Біля 80 мільйонів американців жертвували більші чи менші суми на харитативні цілі. Роберт Бек, почений голова організації „Юнайтед Вей" заявив, що жертвенність американських громадян значно збільшилась в цьому році, може навіть завдяки урядовим агенціям які систематично закликають населення до жертвенности.

НОВІ СНІГОВІ бурі знову навістили декілька стейтів, а саме: Колорадо, Вайомінґ, Небраску і Ню Мексіко. В кожному з названих стейтів випало від 8-18 інчів свіжого снігу, а температура понизилась знову нижче зера. Вітер, який дув із силою 60-70 миль на годину, ще більше знижував температуру. Сотні миль далекобіжних доріг засипані снігом і закриті для загального вжитку. Губернатори згаданих стейтів покликали національну ґвардію для допомоги населенню у приверненні нормального стану і рятування життя й майна місцевого населення. У північно-східніх стейтах ЗСА натомість ще далі продовжує домінувати тепла, але дуже волога погода з температурою 55 і більше у багатьох місцевостях. На середньому заході погода поміркована, без більших снігових випадів.

ЧОМУ ПРЕЗИДЕНТ Роналд Реґен не звільнить головного економічного дорадника Мартіна Фелдстіна, — запитують політичні спостерігачі, — беручи до уваги його контроверсійні виступи на телевізії і висловлювання поглядів, які суперечать головним економічним напрямним Президента і його найближчих дорадників. Поінформовані особи в Білому Домі кажуть, що звільнення Фелдстіна під теперішню пору викликало б замішання і цілком не допомогло б у поправі економіки. Р. Реґен, — кажуть його співробітники, — є настільки персонально заанґажований у справи економіки, що він не дозволить Фелдстінові, а також нікому іншому зруйнувати його візію і його пляни, які показались правильними у практичному застосуванні.

А. ҐЕМАЄЛЬ ПОГОДИВСЯ НА НОВИЙ ПЛЯН

Бейрут, Ливан. — Міліція мусулманський друзів розгромила ливанську армію, і вона розвалюється остаточно. Друзи зайняли останні становища урядової ливанської армії на південь від Бейруту і з'єдналися в середу, 15-го лютого, з шиїтами, які наступали на південному відтинку фронту.

Американська морська піхота залишилася майже оточена з усіх сторін. Лише вузька смуга з'єднує морську піхоту на бейрутському летовищі з вільним виходом у море.

Лідер друзів Валід Джумблят на пресовій конференції в столиці Сирії Дамаску заявив, що президент Ливану Амін Ґемаєль повинен зрезиґнувати і стати перед судом за „злочини". Вміжчасі Ґемаєль погодився на новий плян замирення в Ливані.

Ливанська урядова армія майже повністю розвалилася: одні частини кинули зброю і розбіглися по домах, інші, в основному мусулмани, втікли до західнього Бейруту, де приєдналися до протиурядових сил, останні почали тікати на південь і здаватися ізраїльцям за рікою Авалі. Разом з цими військами тисячі цивільних ливанців намагаються втекти на південь до ізраїльців.

Телефонічне сполучення Бейруту зі зовнішнім світом перерване від середи.

Міліція друзів і шиїти оточили американську морську піхоту з півночі, сходу і півдня, залишивши лише вузьку смугу в сторону моря. Речник морської піхоти Деннис Брукс повідомив, що боїв між морською піхотою і протиурядовими військами друзів і шиїтів в середу не було жадних.

Сили друзів і шиїтська міліція Амаля з'єдналися на прибережній шосейній дорозі і тепер очищують всю місцевість навколо Бейруту від решток розбитої ливанської армії та збирають залишену зброю.

Урядові джерела Ливану підтвердили, що президент Ґемаєль готовий задовільнити вимогу Сирії та відмовитися від ливансько-ізраїльського договору про виведення чужоземних військ з Ливану, підписаного 17-го травня 1983 року.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

РАТУЙМО УКРАЇНУ ВІД ГОЛОДОВОЇ СМЕРТИ

ВІД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

Вівторок, 12 вересня 1933

Чужинець, д-р Евальд Амменде, генеральний секретар Европейського Конґресу Національностей, проголосив звіт про голодову катастрофу на Україні. Отой звіт про вимирання населення радянської України з голоду закінчив він запитом до цивілізованого світу: чи він ще й далі глядітиме, як умирають на Україні міліони людей з голоду, чи може захоче таки прийти з поміччю нещасним жертвам і скинути з себе тим чином закид безсердечности і ганьби.

Оте благородне слово чужинця дійшло до нас, українців в Америці, в хвилі, коли ми беремося ще раз потрясти сумлінням світу, коли ми хочемо знайти доступ до американського уряду і до серця американського народу, щоби дістати від них поміч для наших безборонних братів на рідній землі, для нашої вигибаючої з голоду України.

Звідки взявся голод на Україні? І то голод на землі, відомій від віків з того, що була найбагатшою і найурожайнішою з усіх земель Европи, про яку ще в старині писали, що це земля медом і молоком текуча?

Світ, коли говорить про цей голод, то кладе найбільшу вагу на те, що голод у Совєтськім Союзі це ознака, що там збанкротувала совєтська аграрна політика, що недописала колективізація. Це правда, але не цілковита. Особливо, коли мова про Україну. Голодують люди і на землях, заселених москалями. Та вже таки не вимирають з голоду в московських ґуберніях, з неврожайною землею, в таких розмірах, як вимирають на Україні, де на землі, з природи врожайній, гинуть люди з голоду міліонами.

Діється це тому, що голод на Україні є викликаний не тільки крахом совєтської колективізації. Він є такий страшний особливо тому, що його викликує і піддержує Москва з розмислом, щоби в той спосіб вилюднити Україну. Голод не тільки один із засобів боротьби Московщини з Україною, яка вимагає до відірвання від Москви. Це є найбільш варварська ставка Москви, що прямує до знищення українського національного самостійного руху на Україні.

Отой момент зрозуміли добре самі українські комуністи на Україні. І тому саме доходить тепер до того, що відбирають собі життя ті, що з вірою в побіду комуністичної ідеї вірно служили Москві в надії, що коли об'єднаються московські й українські робітники, то на Україні настане краще життя.

Смерть Хвильового чи Скрипника це розпучливий крок тих, котрі вірили, що Москва хоче допомогти Україні економічно, культурно й політично. Це трагічний крок тих, котрі мовчали коли Москва нищила на Україні контрреволюцію, себто, коли розстрілювала тисячі свідомих українців, які боролися за самостійність України. Це крок розпуки тих, котрі висилали на приказ Москви тисячами вірних синів України на північ, на канальні роботи, де вони погибали, як колись гинуло козацтво при будові Петербурґа.

Своєю трагічною смертю хотіли оті українські передові комуністи виправдати себе перед українським народом за всі свої помилки, а заразом запротестувати проти засуду смерти, який видала Москва Україні, виставляючи її свідомо на голодову смерть.

Ось тому, збираючи жертви потерпівшим від повені нашим братам на Західній Україні та пам'ятаючи на кожду закріпощену пядь української землі, станьмо в першу чергу одностайно в обороні Великої України.

Старaймося заінтересувати вимираючою з голоду Україною американський уряд і американські політичні та гуманітарні установи. З усіх наших віч шлім резолюції до Американського Червоного Хреста й просім про зорганізування допомоги голодуючій Україні.

А що тепер є актуальною справа визнання Союза

Закінчення на ст. 4.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Арабський світ і Америка

Коли єгипетський президент Госні Мубарак і йорданський король Гуссейн домовилися прибути до Вашінґтону у тому самому часі і перевести наради з президентом Реґеном окремо та спільно, то це доказує дві правди: 1) що поміркований арабський світ глибоко стривожений ситуацією, в якій опинився Близький Схід і що 2) той же поміркований арабський світ, до якого належать Єгипет і Йорданія, але також Савдійська Арабія, Туніс, Марокко й інші, свідомі, що без активної допомоги від Америки не може прийти на Близькому Сході до замирення, безпеки і відбудови з руїн. Сама присутність у Вашінґтоні тих двох арабських лідерів — при чому король Гуссейн прилетів із своєю дружиною під претекстом, що це „приватна" подорож, щоб в американських лікарів перевірити стан свого здоров'я, — сам факт їхнього приїзду до президента Реґена є подією великої ваги: вона доказує, що зорієнтований на Захід арабський світ не винує Америки, що не вдалася її мирова місія у Ливані і що ситуація у цій маленькій прозахідній арабській країні замість покращати — погіршилась до того ступеня, що цілий ряд держав рішив тимчасово закрити свої тамошні амбасади, себто припинити зв'язки з цією схаотизованою країною.

Король Гуссейн заявив публічно, що для заведення ладу і миру на Близькому Сході потрібний не впорядкований Ливан, а конструктивна розв'язка проблеми палестинців. Бо громадянська війна в Ливані це теж тільки наслідок кризи палестинців. Лідери Єгипту і Йорданії вбачають те зло у цілій афері з Ливаном, що та афера — вислання туди міжнародного війська, проти якого змобілізувався міжнародний тероризм, — відвернули увагу Америки і її союзників від проблеми палестинців. Не тільки Єгипет і Йорданія, але більшість країн Арабської Ліґи поставилися позитивно і прихильно до мирового пляну президента Реґена з вересня 1982 року щодо замирення на Близькому Сході. У тому пляні передбачалось створення автономної країни для палестинців на правому березі Йордану, що його Ізраїль повинен повернути Йорданії, поруч із припиненням будови нових ізраїльських осель на цій окупованій арабській території. Ізраїль той плян відкинув і замість шукати злагоди з поміркованим арабським світом і прийняти посередництво Америки у розв'язанні проблеми палестинців, пішов походом проти Ливану, зайняв його столицю Бейрут і після того зробив з ливанським урядом гнилий компроміс, за яким прикордонна смуга Ливану залишилася таки під окупацією Ізраїля. Але та воєнна авантюра Ізраїля, поведена під гаслом забезпеки себе проти терористичних атак ведених з території Ливану, і штучне творення за державні гроші ізраїльських осель на окупованій арабській території, довели Ізраїль до найбільшої за ввесь час існування ізраїльської держави господарської кризи. Банкрутство концепції, що можна при допомозі міжнародного війська завести мир в Ливані і загин у Ливані 292-ох американських вояків без ніякого хісна будь-кому, примусило президента Реґена перевірити всю політику супроти Близького Сходу.

„Наші цілі і заміри однакові", — заявив король Гуссейн журналістам, стоячи поруч президента Реґена, який в свою чергу запевнив йорданського короля, що Америка допоможе Йорданії зброєю і грішми, бо вважає її за свого приятеля. Це, очевидно, не сподобається ізраїльським максималістам. Але їхні впливи послабли в самому Ізраїлі та в жидівсько-американській громаді. Ключ до направи ситуації в Ливані опинився тимчасово в руках Сирії озброєної до зубів Москвою. Але за голосами добре зорієнтованих коментаторів, Сирія не захоче опинитись в ізоляції від усіх поміркованих арабських країн, щоб плекати надалі свої мрії про „Велику Сирію" коштом сусіднього Ливану.

Сирійський президент Гафез ель-Ассад нацькував бунтарів в Палестинській Визвольній Організації (ПЛО) проти її лідера Яссіра Арафата і Арафат мусів втікати з Ливану. Але він завжди користується найвищим авторитетом у понадтримільйоновій масі палестинців. Тепер він полетів теж до Москви на похорон Юрія Андропова. Дуже сумнівно, чи наступник Андропова захоче підтримувати Яссіра Арафата, коли Реґен запропонував йому, Черненкові, повести переговори не тільки про зброю, а про співпрацю у спільному компромісовому розв'язуванні актуальних міжнародних проблем. У такій площині і Яссір Арафат і названий сирійський президент Гафез аль-Ассад є тільки „пішаками", на шахівниці, де справжніми партнерами гри є Вашінґтон і Москва. І візита Мубарака та Гуссейна у Білому Домі мусить переконати Кремль, що всупереч Америці не вдасться ніяка власна совєтська експансіоністична авантюра на Близькому Сході.

В. Л.

ДВІ МІРКИ У „ПАМФЛЕТІ" О. ЛЕВАДИ

Київська „Літературна Україна" помістила у числі газети з 26-го січня ц. р. довший туманний, неправдивий і злобний „памфлет" Олександра Левади (справжнє прізвище Косяк), старого большевика, орденоносця, одного з тих васалів, на яких спирається комуно-московський режим в Україні, про...Роналда Реґена, теперішнього президента З'єднаних Стейтів Америки, на якого тепер сконцентрована вся совєтська пропаґанда за: його рішучу поставу до комуно-московських загарбань в світі, дозброєння Америки, скріплення оборонних спроможностей Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), ведення реальної, а не утопійної політики у відношенні до СССР й інших комуністичних держав, створення міцного економічного і політичного бльоку західніх країн у противагу до такого бльоку країн „соціялістичної співдружності" тощо.

О. Левада назвав свій „памфлет" „Містер Рейган, хто ви є?" У ньому він каже, що коли „Рейган" говорить про мир, він думає про війну; якщо заявляє, що не збирається колонізувати Ґренаду, то це означає, що він зазіхає на Нікараґуа і так далі. Левада при тому покликається на комуністичного диктатора Куби Фіделя Кастра, „чиє ім'я в нашій країні, та й в багатьох інших країнах світу, дуже авторитетне і популярне, разів у сто популярніше за ваше", — каже він, хоч напевно знає, бо не може не знати, найбільш елементарних справ із закордонної політики, що Ф. Кастро звичайнісінький авантурник-терорист, експортер комуністичної революції не тільки в Латинській Америці, але в багатьох країнах Африки (Анґоля, Етіопія), вбивник, провокатор і васаль Москви в Латинській Америці.

Далі Левада переходить до відомої промови Р. Реґена в парляменті Великобританії і проголошення ним „хрестоносного походу" проти СССР. Цей „похід", — пише Левада, — „американські яструби проголосили під бурхливий оплеск англійської зброєносиці місіс Марґарет". Левада тут має на думці прем'єр-міністра Великобританії Марґарет Тачер. Совєтський писака далі нахваляється, що „невтонські хрестоносці йшли, аж доки не опинилися під кригою Чутського озера, куди загнав їх князь Олександер Невський... з хрестами-свастиками на своїх прапорах, танках, літаках і рукавах сунула на нашу землю хижа орда гітлерівських головорізів. Чим це закінчилося для них, відомо, мабуть, навіть вам, містер Рейган?".

У тому ж дусі Левада продовжує свій „памфлет", пригадуючи президентові Р. Реґенові справу розміщення американських ракет в країнах НАТО, хоч відомо, що совєтські ракети типу СС-20 вже давно націлені на індустріяльні центри Західньої Европи; про американську антикомуністичну і антисовєтську пропаґанду, зокрема авдиції „Голосу Америки", „Радіо Свобода" і „Вільна Европа", але ані словом не згадує про таку ж систематичну, посилену і брутальну антиамериканську пропаґанду на урядовому рівні, ведену в середині СССР і поза його кордонами підпорядкованими Москві радіостанціями, які передають авдиції 78-ма мовами світу; про виступ Р. Реґена на форумі генеральної асамблеї Об'єднаних Націй, але ні словечком не згадує про декілька виступів з критикою американської внутрішньої і зовнішньої політики Уряду ЗСА померлого недавно совєтського лідера Ю. Андропова, чи хоч би Андрея Громика, міністра закордонних справ в Норвеґії; натякає на американську „інтервентську" політику, покликаючись при тому на слова сенатора Томаса Іґлтона, демократа з Міссурі, взяті з його інтерв'ю в журналі „Тайм", але знову ж таки не згадує про совєтську інвазію на Афґаністан, втримування там совєтської армії і різанину цивільного населення, що її переводять військові спільно з КҐБ; цитує проф. Артура Шлессінджера з Нюйоркського університету про „безумність" американської закордонної політики, але промовчує експансивну по-

Закінчення на ст. 4.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про приватну і публічну смерть

Немає де правди діти, але майже кожний з нас бажав би бути славною людиною — про яку всі знають, говорять та пишуть.

Але сьогодні — в часі поширеної до неймовірних розмірів публічної інформації — слава невід'ємно получена з тим, що кожний факт життя видатної одиниці коментований у пресі та інших засобах масової інформації якнайточніше та нічого не може заховатися перед настирливим та бистрим оком журналіста. Навіть така особиста справа як хвороба і смерть виходять наяв з усіми деталями. Це діється навіть у тих країнах, де уміють все, що може від'ємно впливати на горожан, не подавати до відома; сьогодні вже не вдається закрити таких випадків. Найкращим доказом цього є нині смерть Юрія Андропова. Хоча як совєтські чиновники старалися не відкривати світові того, що він важко хворий — поголоски та підозріння що він близький кінця були загальновідомі і це ще довго перед його справжньою смертю, яку теж довше як 22 години не можна було заховати в тайні.

Не інакше судилося і менше зненавидженим провідникам держав. Пригадаймо лише недугу і смерть шаха Ірану, прем'єра Франції Помпіду чи інших відомих у цілому світі людей. Усі вони могли перечитати про свою недугу та спекуляції, наскільки вона поважна, в усіх газетах, могли послухати коментарі про це у телевізії чи радіо. Цікаве, як вони при тому почувалися. А може вдалося це закрити перед ними краще як перед світом? Бож страх перед невідкличністю смерти, страх перед болем і недугою мусить бути у кожної майже людини однаковий, незалежно від того чи вона звичайний собі горожанин, чи провідник держави, чи впливовий політик. Хотілося б дуже знати чи на протязі довгих місяців недуги, Ю. Андропов не читав і не слухав ні одної вістки про свою недугу і її загрозу, чи може, як звичайно, міг себе та інших переконати, що це „буржуазна пропаґанда".

Якось не можна собі уявити, щоб в нього була така сила духу, яку мають лише глибоковіруючі одиниці, як, наприклад, кардинал Кук, який умів подолати страх і біль, опинившись віч-на-віч із страшною свідомістю про свою смертельну недугу й сам про неї повідомив своїх вірних.

Точні вістки про недугу славної людини — часом неприємні або амбарасуючі не лише для неї, але і для її родини. Не кожний бажає ділитися інтимним горем з тисячами незнайомих, або бути свідомим, що тисячі коментують, а то й насміхаються із точного опису неповажного захворіння. Це приходить на думку тоді, коли найбільші американські щоденники перед кількома тижнями подавали вістки про безнадійну недугу широковідомого сенатора Френка Черча, або недавно розписувалися про операцію не дуже то поважного характеру колишнього президента ЗСА Джіммі Картера.

То може таки краще бути собі звичайною людиною, не сягати за славою, а хворіти та вмирати у своєму закутку, без того, щоб про це повідомляли журналісти, аналізуючи недугу, її симптоми, тривання, наслідки та можливість видужання?

О-КА

„ПРИХИЛЬНИКИ МИРУ" ВІДЧУВАЮТЬ СОВЄТСЬКУ КОНТРОЛЮ

(В.Д.) В дні 12-го лютого 1984 року закінчилася чотириденна конференція „прихильників миру" в Атенах з деякими вибухами їдкої виміни слів, до чого причинилися наявні докази, що Москва захоплює контролю їхнього руху.

У конференції, що тривала чотири дні, взяли участь делеґати з 28-ми европейських країн і Північної Америки; її зорганізувала грецька антинуклеарна організація:

Розходження наступило тоді, коли делеґація Совєтської мирової ради, під проводом Юрія Жукова, старалася переголосувати право „вето" в користь її організації, чим видимо, намагалася поділити делеґатів на — „східніх" і „західніх".

У довшому своєму повідомленні пресове аґентство Ройтерс підкреслило, що „західні" делеґати-це були виключно молоді люди, одягнені в светери й „джінси", тоді коли між східніми делеґатами, як правило, були старші чоловіки й жінки, добре вдягнені і поважні. Як відомо, всі „мирові рухи" як в СССР, так і у сателітніх країнах контролюють і фінансують уряди.

Про ці важливі розбіжності між „прихильниками миру" зі Сходу і Заходу говорив проф. Едвард Томпсон з Англії, вказавши на таке: „Західні мирові рухи — це популярні рухи, особливо для опозиції проти західнього мілітаризму. Східні 'мирові рухи' є урядовими інституціями виключно для поборювання 'західнього мілітаризму', і тому зносини між цими рухами на Заході і Сході не є рівними".

Щобільше, західні делеґати один за одним були проти будь-якого перманентного тіла, якого бажала совєтська та сателітні делеґації. До речі, навіть західні „прихильники миру" не могли стерпіти того факту, що східні делеґати промовляли виключно проти західнього 'мілітаризму', цілком нехтуючи брутальний московсько-большевицький шовінізм і його аґресивні прояви.

Накінець видано спеціяльний документ, накликаючи до усунення нових атомових ракет з Европи як і до поступового усунення атомової зброї з континенту взагалі і створення семичленного комітету, проти якого голосували майже всі делеґати зі Заходу. Ці останні переконують, що в практиці характер праці їхніх співтоваришів із Сходу — неспівмірний, і що їхні мотиви часто інспірують їхні уряди, а їх голосні протести проти імперіялізму — синхронізовані з комуністичними урядами, часто під наказом Москви.

Одначе хоч встановлення такого постійного мирового комітету не підтримали західні делеґати, багато з цих останніх є тієї думки, що діялог між „прихильниками миру" на Заході і Сході повинен продовжуватися, не зважаючи на те, що всім ясно, що Москва не тільки контролює всі делеґації на Сході, але теж недавно хотіла захопити контролю над загальним комітетом та впровадити в комітеті право „вето", що цілком паралізувало б „миролюбців".

Михайло Кучер

Польська молодь „непристосована до життя"

Польський комуністичний уряд зробив невеселе відкриття: 15-20 відсотків молоді не може достосуватися до комунізму, себто не приймає його. Серед шкільної молоді помічається небезпечні об'яви суспільної патології — алькоголізм і наркоманія. Часопис „Життя Варшави" повідомляє, що на три тисячі учнів, молодих людей, які вчаться у школах „понадпідставових", 60 відсотків призналися до вживання алькоголю. Багато з тих 60 відсотків призналися, що були п'яні до непритомности. Кілька тисяч учнів і взагалі молоді у віці 16-ти років затримано у витверезниках. Найбільш п'ють учні у професійних школах.

Польський Психоневрологічний інститут повідомляє, що 250 - 300,000 молоді вживає наркотики, з того 16 відсотків припадає на малолітніх.

Рік 1980 дав найбільше молодих наркоманів. Здебільшого це учні ліцеїв.

Злочинність серед польської молоді також велика, серед малолітніх злодіїв кількість досягає 90 відсотків. Часто молодь ірраціонально нищить чуже майно, в тому „соціялістичне". Малолітніх злочинців-хлопців більше, як дівчат. 1981 року на 10,000 нелітньої молоді 10-16 років хлопці-злочинці дали 6.7 відсотка, а дівчата — 4,6 відс. У північних і центральних воєвідствах помічається найбільша злочинність молоді.

У Польщі до суспільної патології зараховують самогубства серед молоді. Кількість самогубств серед молоді зростає. 1982 року школи повідомили про 1,500 спроб самогубств, із яких 58 скінчилися смертю. Вчителі кажуть, що причиною самогубств шкільної молоді-конфлікти з оточенням, непорозуміння з батьками і шкільні клопоти.

Багато шкільної молоді втікає з дому батьків. Все побільшується кількість молоді, яка не хоче йти до школи і яка не працює. Із дітей, що зобов'язані ходити до школи у 1982 - 1983 роках біля трьох тисяч не ходили до школи. Також існують якісь „неформальні неґативні", за польською пресою, групи молоді. До тих груп належить 1 відсоток шкільної молоді-учнів.

Режим починає непокоїтися причинами „недостосовання молоді" до комуністичного способу життя. Уряд майже всю вину складає на батьків. Батьки не виконують своїх елементарних обов'язків і перекладають їх на школу. Багато жінок-матерів працює професійно і не може доглянути дітей. Постало нове суспільне явище „суспільні сироти". 1982 року в опіці судів було понад 200,000 молоді, з них 40 відсотків дітей шкільного віку. Влада признала їх „суспільно непристосованими". Причини — родинні відносини і алькоголізм.

Військова влада щорічно не приймає до війська 30 відсотків річника з причин психічних або фізичних дефектів.

Тридцять відсотків дітей до шестилітнього віку не можуть нормально вчитися. Три відсотки дітей влада звільняє від обов'язку ходити до школи, а 9 відсотків починають науку з опізненням. Такі діти належать до спеціяльних шкіл для нерозвинених,

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОДЯКА АВТОРОВІ І ВИДАВНИЦТВУ

Я з насолодою прочитала збірку оповідань Володимира Барагури „Калиновий міст". Книжка написана так приступно і зрозуміло, що її читається „одним душком" Ці спомини відмолоджують літню людину. Авторові нещодавно відзначали 70-ліття, а читачеві здається, що „Калиновий міст" написала куди молодша людина.

Хоч я проживала в Ярославщині і Любачівщині, де вчителювала з чоловіком, то в моїх околицях усе таке саме, як в описаних автором Немирівщині і Яворівщині. Такі самі містечка, села, люди, їхній побут, такі самі ліси, поля, сіножаті левади, річки, ставки, кущі, квіти, ягоди, гриби, птахи, звірі, вужі, гадюки. Читаючи „Калиновий міст", маю враження, що ходжу з своїми учнями рідними лісами...

Всі ці прекрасні картини збереглися живо в пам'яті автора. Він із такою любов'ю описує своє знайомство з „Батьком Тарасом", з такою набожністю представляє св. Миколая, з такою точністю відтворює взаємини й забави з ровесниками різних національностей. Цікаво зображені автором епізоди з українсько-польської війни. Тепло згаданий леґендарний полковник Клее, якого я знала особисто, бо під час Визвольних Змагань 17-літньою дівчиною працювала на залізничній станції Нова Гребля над Сяном як касирка, телефоністка й телеграфістка. Тоді Клее передавав накази знищити міст на Сяні. Начальник сусідньої станції — поляк підслухав і за те я сиділа один рік у таборі інтернованих в Домб'ї.

Такі спогади, як і реґіональні збірки, це історія різних клаптиків України.

Хто шукає духового відпруження, хто потребує спокою й полегші, хай прочитає цінну книгу „Клиновий міст". Вона для людей кожного віку й усіх прошарків. Для мене вона варта не 12, але 100 дол.,... коби я лиш їх мала!

Катря Василькевич
Ґрінсбурґ, Па.

Іван Кедрин

ДОСЛІДИ НАД УКРАЇНСЬКОЮ ПОЛІТИЧНОЮ ДУМКОЮ

„Українська суспільно-політична думка в 20 столітті". Документи і матеріяли. Том 1—3, упорядкували Тарас Гунчак і Роман Сольчаник. В-во „Сучасність". 1983.

Поява друком та ще й у люксусовому технічному оформленні трьох томів матеріялів, що стосуються українського суспільно-політичного життя у нашому сторіччі і тих усіх чинників, які склалися на формування політичної думки — це безумовно новий чималий осяг тієї місії вільної громади, яка має плекати українську самостійницьку думку й творити непроминальні культурні цінності.

Вже сам розмір цього нового твору свідчить про величезну працю, яку перевели автори, які скромно окреслили свою працю, як „упорядкування" зібраного ними фактажу. Перший том займає 510 сторінок друку другий 428, а третій 380 — разом 1.318 сторінок, це скарб для дослідників і, особливо, для людей того молодшого покоління, яке тільки з книжок довідується про минуле свого народу.

Автори, Т. Гунчак і Р. Сольчаник, правду сказали у своєму вступному слові, що у документальних виданнях останніх шістдесяти років краще представлена політична історія, ніж ділянка української суспільно-політичної думки. Але, навівши низку найбільш відомих і вартісних творів з ділянки історії, вони трохи по-мачушиному поставилися до творів, що стосуються української політичної думки. Виринає теж сумнів: під яку дефініцію підтягнути термін „документальні видання"? Бо, наприклад, три томи В. Винниченка „Відродження нації" (Відень 1920) насичені злобними заввагами, які наближують цей твір до роду пашквілів, і ще більше це стосується „Року на Великій Україні" Осипа Назарука (1920), проте в обох тих творах, без уваги на несприйнятливу нам тенденцію, є таки чимало вартісного документального матеріялу. І коли тритомовий твір обох названих авторів-професорів стосується української політичної думки, то обов'язково варта було згадати про невеличку, проте піонерську у даній ділянці науки книжку „Розвиток української національно-політичної думки" (1918) Юліяна Охримовича, члена У Центральної Ради, розстріляного большевиками на 27-му році життя. Не маю найменшого сумніву, що ті твори добре відомі упорядникам згаданого тритомового твору.

Перечитати докладно й проаналізувати 1,318 сторінок друку книжки „великої 8-ки" — це такий труд і конечність витрати такого часу, що важко вимагати цього від автора цих рядків, який є у постійній війні з часом і має особливо складні умовини праці. Тому проф. Тарас Гунчак погодився у телефонічній розмові, що він (і його співавтор-упорядник книги) буде вдоволений, коли обмежитися до так званих „штіхпробен", до перевірювання тільки тих задокументованих в книзі подій, які мені добре відомі. Тому ці завваги мають характер радше інформацій чи заміток, як совісної рецензії.

З правдивим признанням треба ствердити, що у книзі Гунчака-Сольчаника наведені тексти всіх українських політичних партій, галицьких і наддніпрянських, заснованих напереломі минулого і цього сторіччя. Але, наприклад, нема там тексту партійної програми Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО), заснованого, як правильно подано у примітці, 11-го липня 1925 року, тільки наведено відозву, видану з цього приводу Центральним Комітетом УНДО. Говорячи про УНДО і „Політику нормалізації" (2-ий том стор. 375) сказано у Вступі: „Політику „нормалізації" польсько-українських відносин почав провід УНДО на чолі з Василем Мудрим у травні 1935 року і провадив до 1939 всупереч опозиції, зосередженої довкола редакції „Діла". — Насправді це „Діло" підготовило психологічний і політичний ґрунт під політику „нормалізації" десятьма статтями, інспірованими сенатором Михайлом Галущинським (їх автором був автор цих рядків) з висновками „Засадничі речі", — опозиційна „Група „Діла" створилася тоді, коли Українська Парляментарна Репрезентація під головуванням Василя Мудрого далі голосувала у соймі за державний бюджет, дармащо польський уряд не дотримав даних урочистих обіцянок, на базі переданих урядові 18 меморіялів.

З часу німецької окупації за Другої світової війни подано два тексти Акту 30-го червня 1941 року. Насправді існують три тексти. Первісного і правдивого тексту п. з. „Акт проголошення української держави", як подано за друкованою у Жовкві летючкою, що її роздавано на вулицях Львова поданого повністю у книжці Костя Паньківського „Від держави до комітету" (Життя і мислі", 1957) на стор. 113 - 114 — тут, у творі професорів Гунчака і Сольчаника взагалі не надруковано.

В обмірковуваному тут тритомовому творі нема ні одного коментаря, за вийнятком коротеньких пояснювальних заміток на вступі. Нема там аналізи поодиноких подій і документів, нема тим паче висновків. Заінтерпельований в цій справі проф. Тарас Гунчак пояснив, що упорядники зумисне трималися строго реферуючого тону, щоб не упереджувати читача і не суґерувати йому інтерпретації, яку він сам повинен собі виробити. Це дискусійна справа: нема сумніву, що збирати надруковані у прерізних творах і часописах чи архівах матеріяли — це наукова праця і видати їх друком це — наука. Проте такий підхід двосічний, бо в його висліді подається читачеві тільки довідник, а не твір, підданий аналізі із синтезою, до якої логічно дійшов науковець-аналітик.

Складення цієї тритомової книги, як уже згадано, вимагало подивуґідної праці, витривалости і терпеливости. Але, коли вже втрачено на такий твір стільки труду, часу і коштів, то чи не варто було припізнити його появу на якийсь час і скласти ще індекс прізвищ? ! Це були б додаткові два-три аркуші друку, але яка полегша дослідникові, чи звичайному сірому читачеві! Обом упорядникам цієї книги напевно відомо, що деякі американські університетські бібліотеки не приймають взагалі наукових книжок, в яких нема індексу прізвищ. Велике признання Видавництву „Сучасність", яке видало вже чимало книжок першорядної вартости (головно про рух спротиву в Україні), але докір йому, що в даному випадку не просив обох упорядників доповнити твір індексом прізвищ.

Усі три томи, як згадано на вступі — видано з технічного боку без закиду — з графічним оформленням нашого сучасного графіка Якова Гніздовського, у твердій

Закінчення на ст. 3.

ГРОМАДИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ Й СОБОРНОСТИ

Фльорида

Місцева українська громада в Ст. Пітерсбургу,Фльорида, відзначила 66-ті роковини проголошення незалежности і 65 роковини соборности України.

У вівторок, 17-го січня ц.р., мейор міста Корін Фріман вручила голові Українсько - Американського Товариства, Іванові Когутові відповідну проклямацію у присутності членів української делеґації — Марії Андрейко, Миколи Хлисти, Люсі Арвін, Юліяна і Катерини Іваськевичів, Стефи і Романа Цегельських, та передала свої найкращі побажання для цілої української громади.

Мейор Ст.Пітсбургу Корін Фріман (посередині) передає проклямацію з приводу Дня Української Незалежности Іванові Когутові.

У п'ятницю, 20-го січня ц.р., рано-вранці три автобуси із 140 особами, які репрезентували Ст. Пітерсбург, Ворм Мінерал Спрінгс, Норд Порт, Порт Шарлот, Веніс, Нюпорт Річі, Порт Річі, Дейтона Біч та Голливуд, Фльорида, виїхали з Ст. Пітерсбургу, до Телагассі, столиці Фльориди (260 миль на північ), щоб там у Капітолі урочисто відзначити січневі роковини 1918 і 1919 років. Багато осіб прибули ще власними автами, так що разом з американськими гістьми було коло 350 осіб, які взяли участь у програмі. Численні стейтові працівники з увагою слухали і приглядалися точкам програми.

Секретар стейту Джордж Фаєрстон передає проклямацію Українського Дня Незалежности І. Когутові.

Митрофорний протопресвітер о. Форостій з Норт-Порту розпочав програму молитвою. Американський гимн відспівала Христина Панчук зі Ст. Пітерсбургу. Секретар стейту Фльорида, Джордж Фаєрстон, прочитав проклямацію, підписану Робертом Ґреґаном, та передав її Іванові Когутові, представникові нашої громади. В той час передано секретареві Фаєрстонові три речі з ділянки українського народного мистецтва і книжку. Секретар щиро подякував за цінні подарунки та заявив, що вони будуть виставлені в музеї капітолю або в стейтовій бібліотеці, як дар українців з Фльориди.

Група танцюристів вітає присутніх хлібом і сіллю в столиці Фльориді Телагассі.

Хор „Україна" з Ст. Пітерсбургу під проводом маестра Романа Левицького з Елізабету, Н. Дж. відомого бандуриста і співака, проспівав кілька пісень, а він сам виконав на бандурі одну пісню. Група танцюристів під проводом Орисі Джансон вивела хоровід з рушниками, вітаючи присутніх хлібом і сіллю, та кілька народних танків. Як пісні, так і танці були винагороджені гучними оплесками глядачів. Кінцеву молитву провів о. Я. Федик, парох української католицької церкви в Ст. Пітерсбурзі. Відспіванням українського гимну закінчено це небуденне свято.

В неділю, 29-го січня ц.р., заходом УАТовариства в Ст. Пітерсбурзі відбулася урочиста академія в церковній залі в присутності понад 200 осіб. Святочну академію відкрив Іван Когут, голова УАТ. Христина Панчук у у фортепіяновому супроводі проф. А. Омельського проспівала американський гимн, а Василь Хадай прочитав Четвертий Універсал та Проголошення З'єднання Українських Земель.

Головну промову виголосив Йосиф Лисогір, колишній головний предсідник УНС. „Ми мусимо бути об'єднані і сильні, бо тільки тоді зможемо вибороти незалежну українську державу", це провідна думка його промови.

Деклямацію Володимира Переяславця „Дзвони в Україні" виконала по-мистецьки Люся Арвін. Аліція Бучинська захопила публіку віртуозним виконанням на скрипці композиції М. Гайворонського та в'язанки українських народних пісень у фортепіяновому супроводі проф. А. Омельського. Захоплена публіка винагородила всіх виконавців рясними оплесками.

Молитвою, проведеною місцевим парохом о. Я. Федиком, та відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено цю святочну академію.

В місцевій українській католицькій церкві Богоявлення Господнього була відправлена торжественна Служба Божа в намірені українського народу в неділю, 22-го січня ц.р., та панахида за всіх поляглих за волю України в неділю, 29-го січню ц.р.

Українське Американське Товариства під проводом його невтомного голови І. Когута, хор „Україна", Танцювальний Гурток та всі учасники січневих святкувань доказали, що в їхніх серцях не згас вогонь любови до України і надія, що незабаром засяє сонце волі і для українського народу.

Цього року, як і в минулих роках, наша громада робить приготування до участі у фестивалі 43 національностей (Фолк-Фер) на Бей-Фронті в Ст. Пітерсбурзі. Буде вистава українського народного мистецтва, виступ хору і танцювальної групи; інформаційний станок та продаж українських страв 24-го, 25-го і 26-го лютого ц.р. Ця імпреза є дуже важлива для пропаґування українського імени на Фльориді.

Учасник

Честер

Щороку українська честерська громада святочно й соборно відмічає великі роковини проголошення самостійности і соборности українських земель в дні 22 Січня 1918-1919 років.

Ідея відмічування цих прецінних моментів нашого історичного минулого на поселеннях є одна і та сама, але форма цих святкувань мінялася на протязі років, як і мінялися провідники громади та місцеві обставини. Кидаючи оком по пожовклих вже сьогодні сторінках честерських анналів, ми бачимо, що честерська громада же 26-ий раз відмічує ці світлі події нашого минулого. В перших роках ці святкування були скромніші: найбільш урочистим моментом давніщих святкувань був момент вивішення українського національного прапора на будівлі Міської управи та проголошення посадником міста окремої проклямації, якою встановлено Український Національний День. Зміст святкувань доповняли також молитви, проведені представниками наших Церков. окремі заяви від міських властей і представників українців. Святкування кінчались, звичайно, відспіванням обох національних славнів, і все це відбувалося надворі, напроти будівлі Міської управи. Це все надавало більшої автентичности цим святкуванням, наближаючи їх до моментів, що мали місце зокрема в дні 22-го січня 1919 року на площі біля Софійського Собору в Києві — проголошення Акту Соборности.

Починаючи від року 1979, святкування Актів 22-го Січня перенесено початково до великої залі засідань Міської управи, а від трьох років ці святкування відбуваються в історичній будівлі „1724 Корт гавз", що, як історична пам'ятка, є під окремим наглядом міських і повітових властей.

Цьогорічні святкування Великих Актів Січня складалися з двох окремих частин: перша частина — окремі Богослужби у наших церквах, при чому парох УКЦ св. Духа о. шамбелян Петро Липин віслужив Божественну Літургію в намірені українського народу в неділю, 22-го січня ц.р., після чого була відслужена Панахида за поляглих героїв наших Визвольних Змагань; друга частина святкувань відбулася в приміщенні судового будинку в середу 25-го січня, в передполудневих годинах.

Головний радний Василь Пастушок, майстер церемонії Дня української незалежности в Честері, розповідає двом шестирічним дівчаткам Марії Лонг і Анні Плута про Тризуб і Україну.

Гарно прибрана заля, що має амфітеатральний вигляд, заповнилась представниками американського політичного світу і українським громадянством.

Вступну молитву сказав о. П. Липин українською мовою, а молитву подяки після закінчення програми свята відмовив по-англійському о. мит. Ярош, парох УПЦ у Честері, Па.

Програму святкування відкрив і нею провадив Василь Пастушок, голова окремого святкового комітету і головний радний УНС, який виголосив рівнож гарну і глибоко змістовну промову про значення Актів 22-го Січня по-англійському.

Дуже вдало в промові В. Пастушок пригадав цим законодавцям і зібраним громадянам про „Забутий Голокост", голодомор України, здійснений штучно комуністичним окупантом над поневоленим народом кільканадцять років після програних визвольних змагань. Інакше б виглядала б карта Европи і можливо світу, якщо б Україна встояла в нерівній боротьбі за волю й державну самостійність з ворогом людства число один — російським большевизмом.

Як майстер церемонії В. Пастушок подбав про те, щоб матеріяли про Український голокост були вкладені у програмки цих урочистостей і вручені присутнім численним американським державним мужам і загально американським гостям та громадянству.

Подібну щодо змісту промову українською мовою виголосив о. П. Лунів, сотрудник при церкви св. Духа в Честері і адміністратор церкви св. Андрея у Філядельфії.

Присутні на залі діти зі школи Святого Духа в барвистих народних строях відспівали під проводом своєї настоятельки Сестри Дам'яни, ЧСВВ, дві релігійні пісні: „Боже, великий" і „О, спомагай нас...", за що присутні нагородили їх рясними оплесками.

Короткі привітання виголосили: В.К. Велдон, який в імені Повітової ради передав привітання та вручив секретарці Відділу УККА І. Назаревич окрему проклямацію; мейор міста Й. Бейтел, складаючи коротке привітання, він відчитав окрему проклямацію Міської управи та передав її Осипові Кізюкові, колишньому учасникові Визвольних Змагань; за перешкодженого стейтового сенатора Д. Белла коротке привітання склала секретарка пані Яворська, вона теж відчитала дві проклямації — від пенсильванійського губернатора і від стейтового сенату.

Головну промову виголосив президент повітового суду в Мідії суддя Ф. Катанія, якого присутні нагородили бурхливими оплесками та повстанням з місць, а провідник програми вручив йому різблену пропам'ятну грамоту.

Подібну грамоту подяки вручила І. Назаревич головному радному УНС В. Пастушкові за його заслуги для честерської української громади на пості голови та координатора святкувань Актів 22-го січня на протязі останніх шести років.

Після вичерпання програми всі присутні вийшли на подвір'я біля судового будинку і там відспівали американський і український національні гимни.

В той час, як спів українського славня лунав над містом, український національний прапор поволі піднoсився вгору, аж замайорів біля американського зоряного прапора.

Мгр Володимир Сич

Доспіди...

Закінчення зі ст. 2.

полотняній обгортці. Українська наукова література у вільному світі збагатилася на новий поважний твір. Є у ньому шість окремих частин, включно з шостою частиною — „Український рух спротиву". Це добре, що зактуалізовано твір, бо минуле — предмет студій істориків-дослідників, сучасність — тема призадуми і науки живим сучасним людям.

Гемпстед

Вісімнадцятого січня ц. р. представники відділу УККА в повіті Нассо відбули зустріч з головним посадником міста Гемпстед і околиці Томом Галатто.

З нагоди Дня Державности України представники відділу УККА вручили посаднику український прапор, що був вивішений на ратуші міста в понеділок, 23-го січня. Посадник Том Галатто подписав і передав представникам проклямацію Дня Незалежности України.

Анна Капчак

Стоять (зліва): Анна Капчак, Володимир Білий, члени управи Відділу УККА: Том Галатто, головний посадник міста; Ева Качмарчик, Оксана Матлас, Дануся Качмарчик, Лінда Матлас і Катруся Капчак.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН тимчасово відкликав урядове зарядження про те, що кожний працівник на федеральній службі, який має доступ до засекречених матеріялів, не може відмовитись від переходу через спеціяльний апарат, який встановляє чи людина говорить правду („лай дітектор") і підпису під деклярацією, що на протязі свого життя не зрадить державних таємниць і не передасть жадних матеріялів до публікації .Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив, що відкликання не означає відтягнення чи ліквідацію цього зарядження, яке охоплює 128,000 робітників. „Ми тільки хочемо знайти двопартійну розв'язку цієї справи і оформити її опісля у законопроєкт, який, після підпису Президента, зобов'язуватиме також чергову Адміністрацію".

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Софії Пеленської

на СИРОТИ в БРАЗИЛІЇ складають:

брат Богдан і Лідія Ластовецькі	$100.00
братанок Андрій і Дозя Ластовецькі	100.00

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в середу, 1-го лютого 1984 р. відійшла у Вічність на 81-му році життя, після довгої і важкої недуги, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча

МАТИ, БАБЦЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

НАДІЯ БОДНАР

довголітня директорка семиклясової школи в Торгові.

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА були відправлені в середу і четвер, 1-го і 2-го лютого 1984 р.

ПОХОРОН відбувся 3-го лютого 1984 р. з церкви св. Покрови в Озон Парку, Н. Й. на цвинтар Сайпрес Гіллс.

Горем прибиті:
син — ТЕОДОР з дружиною КАТЕРИНОЮ, дітьми: ДОРКОМ, СТЕФАНОМ І КЕЛІ
сестри:
ВІРА ЯРІШ, Канада
ОЛЬГА НАЛИВАЙКО
ЮЛІЯ ГОРПИНЮК з родиною в Україні
сестрінки:
МАРУСЯ БУТКОВСЬКА з дітьми в Німеччині
ДОРА з мужем ВАСИЛЕМ ФЕДОРЦІВ та дітьми
СОНЯ БОДНАР, Україна
ОРИСЯ ВОЛОЩУК з родиною, Україна
сестрінки:
ІГОР ЯРІШ з дружиною СОНЕЮ та дітьми
ОРЕСТ НАЛИВАЙКО з дружиною ВАЛЕНТИНОЮ та дочкою
ОРЕСТ БОДНАР
братова — ЕВГЕНІЯ БОДНАР з дітьми: ЛІДОЮ, МАРУСЕЮ І ХРИСТЕЮ з родинами, Канада
Ближча та дальша Родина

В ПЕРШУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ, як з волі Божої відійшов у Вічність 26-го лютого 1983 р. мій Дорогий і Незабутній ЧОЛОВІК І БАТЬКО

бл. п.

ЗЕНОН ПАСТЕРНАК

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 26-го лютого 1984 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку, Н. Й.

Три СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ будуть відправлені в Римі

Про молитви за спокій душі бл. п. Зенона просить — РОДИНА

ПОДЯКА

Оцим дякуємо сердечно Вельмишановному Панові

Миколі Гайдичеві

за великодушній дар 500.00 долярів на пам'ятник на кладовищі для мого Мужа бл. п. ЗЕНОНА ПАСТЕРНАКА.

Ню Йорк, Н. Й. — Розалія, Анна і Юрій ПАСТЕРНАК

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. протопрес. Іван Ткачук відслужить Заупокійну Святу Літургію, в суботу, 25-го лютого 1984 р., о год. 10-ій ранку, в УПЦеркві Всіх Святих, в Ню Йорку, за Блаженної Пам'яті:

ВАСИЛЯ БАЙЛОВА
проф. ВОЛОДИМИРА І ЯДВИГУ ВИННИЦЬКИХ
ДМИТРА КОТКА
д-ра ІГНАТІЯ МЕТІЛЯ
ЛУКУ НАМАКУ
РОЗАЛІЮ НАМАКУ
ІЛЬКА РОЖАКА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів.

Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Вісті Українського Студентського Комітету „Дахав"

Зустріч з президентом ІДК в Брюсселі

В днях від 18 до 20-го листопада 1983 року в Брюсселі відбулося пленарне засідання Інтернаціонального Дахавського Комітету (ІДК). Український Студентський Комітет „Дахав" (УСКД) вислав своє представництво до Брюсселю в такому складі: мґр Соня Шереґ, голова; колишній в'язень кацету Дахав о. Євген Гарабач (Велика Британія), адвокат Зенон Коваль (Бельгія), Зірка Вітошинська (Франція) і проф. Петро Гой, дорадник. Представники УСКД відбули засідання з президентом ІДК генералом Ґеріссе 19-го листопада.

Передача вимог і документів

Під час розмови представники УСКД передали свої вимоги в справі цілковитого замовчування українських жертв в тому таборі не тільки в часі нацистської сваволі, але й сьогодні. Вони вимагали певних змін в Меморіяльному Музею на терені колишнього кацету, щоб направити цю страшну кривду. При цій нагоді передано наступні доказові матеріяли: 220 прізвищ українських в'язнів кацету Дахав; 10-ть нотаріяльно завірених посвідок від колишніх в'язнів, які живуть і відізвалися на заклик Студентського Комітету в українські пресі. (Посвідка подає зізнання в'язня про місце, дату і причини заарештування, а головно національність); 10-ть німецьких документів, в більшості довідки і посвідки про заарештування чи смерть українських в'язнів.

Президент ІДК ген. Ґеріссе прийняв наші докази, вимоги і прохання та заохочував членів комітету продовжувати розпочату працю, зокрема в збиранні матеріялів.

Він зголосив „українське питання" на генеральній асамблеї ІДК, суґеруючи при тому, що воно буде розглянене екзекутивою ІДК на черговому засіданні. Йому було не зрозуміло, чому українська громада не робила жодних заходів у справі українських політичних в'язнів на протязі 38 років після війни. Тяжко і боляче приходилось нам пояснювати це занедбання нашою спільнотою, маючи при тому так мало документації до диспозиції.

Конечність документації

Поміж німецькими документами, які ми передали в Брюсселі, є також німецький поліційний список 10-ох заарештованих „українських цивільних робітників", як пишеться в тому документі. Їх закутих під сильною охороною поліційним транспортом запроторили за приналежність до ОУН до тюрми в Лінці. Чотирьох згодом перевезено до кацету в Дахаві. Цей німецький поліційний документ

Наради представників УСКД в Брюсселі (зліва): Зірка Вітошинська, голова Комітету; проф. Петро Гой, мгр Соня Шереґ, дорадник; к. в'язень Дахав о. Євген Гарабач; адвокат Зенон Коваль.

Студентський Комітет Дахаву при праці в Ню Йорку (зліва): адвокат Зенон Коваль, мгр Соня Шереґ, Маруся Дрогобицька, Борис Дацків.

гітлерівських часів індентифікує тих в'язнів як українців.

Ми просимо всіх, хто тільки має подібного роду документи із тих жорстоких часів, пересилати копію або оригінал на адресу УСКД. Цього роду документи є конечністю в нашій праці, щоб припинити раз назавжди дискримінацію мертвих і живих українських жертв в цьому таборі. Дискримінацію, яка не тільки затаює найменші сліди перебування українців в концтаборі, але що більше, злобно зараховує їх жертву і кров на конто наших сусідів поневолювачів.

Наш список 220-ох колишніх в'язнів кацету Дахав є неповний. Часто бракує нам реєстраційного числа, дати народження, ув'язнення і т.п., тому просимо колишніх в'язнів, їх родини та всіх, що хочуть допомогти нам довершити почате діло, писати до УСКД за реєстраційними анкетами для в'язнів, та взагалі просимо присилати інформаційні матеріяли і документи з тих часів на нашу адресу. Потрібно нам знимок з облав, розстрілів на майданах, офіційних оголошень тощо.

Засідання УСКД в Брюсселі

Засідання УСКД, його американських і европейських представників відбулося паралельно із генеральною асамблеєю ІДК в тому самому будинку і часі. На засіданні проаналізовано пророблену працю Комітету, як також накреслено і обговорено пляни праці і стратегії на майбутнє. Виготовлено у двох мовах (англійській і французькій) меморіял-матеріяли у справі дискримінації українських в'язнів, і передано їх разом із іншими документами для екзекутиви ІДК, як мотивацію наших вимог.

Меморіяльна плита

Графиня інж. архітект і мистець Альфреда фон Гогенталь- Пулюй і УСКД узгіднили форму і зміст меморіяльної таблиці в пошану українських політв'язнів кацету Дахав.

Таблиця буде розміром 40 на 80-ть сантиметрів, зроблена із бронзи. На ній буде зображено образ Печерської Богородиці над групою виснажених в'язнів.

Образ Печерської Богородиці широковідомий ще з княжих часі і займає видатне місце в історії українського релігійного мистецтва. Образ запропонувала мисткиня, любитель української іконографії Київської Руси. Під образом буде відповідний напис в трьох мовах–українській, німецькій і англійській.

Офіційний довідник кацету Дахав українською мовою

Перекладено на українську мову офіційний довідник кацету Дахав.

Довідник переходить тепер останню мовну коректуру. Після цього виправлена копія довідника, готова до друку, буде передана до дирекції Меморіяльного Музею в Дахаві. Довідник доступний для відвідувачів Меморіяльного Музею поруч з іншомовними довідниками.

Офіційне відновлення і посвячення меморіяльної плити

Відкриття меморіяльної плити заплановано на липень 1984 року. Ближчі інформації будуть подані пізніше. Комітет прохає українську громаду приготовлятися до численої участи в цих святкуваннях, щоб цим напередодні 40-ліття перемоги над фашизмом віддати гідно пошану упавшим в боротьбі синам і дочкам нашого народу, зокрема тим, що карались і гинули в нацистських млинах смерти.

З нагоди відслонення пропам'ятної таблиці плянується з'їзд колишніх політв'язнів кацету Дахав. Присутність живих свідків того „времені лютого", з часів нашої національної скорботи буде символом нескоримости українського духу нації, як також і своєрідною штафетою тяглости поколінь, передачею смолоскипу в юні руки і зобов'язанням останніх продовжувати спільний похід у світле призначене майбутнє, пам'ятаючи, що це — ціль наших спільних батьківських стежок.

Досліди, монографії і публікації

Президент ІДК звернув нам увагу під час розмови, що в Дахавському Музеї на території колишнього кацету переховуються чисельні архіви і тюремні документи. Деякі із них ніколи і ніким не були читані. Багато документального матеріялу, потрібного для нашої праці, міститься і в інших архівах Німеччини і Европи. Для опрацювання тих документів по відношенні до наявности українського матеріялу, потрібно уфундувати декілька стипендій на дослідну працю. Рівнож потрібно уфундувати стипендії для писання маґістерських і докторських праць на тему німецької окупації України, а зокрема проблеми українських в'язнів. Згодом праці можна буде опублікувати окремими монографіями і статтями. Цього роду матеріяли і документи є конечно потрібні у нашій праці для повного міжнародного визнання українських кривд і жертв у боротьбі з гітлеризмом.

Нам надзвичайно приємно інформувати українську громаду про біжучі проєкти нашої праці. Праця іде хоч і повільно, проте певним кроком зближає нас до наміченої мети. Ми вдячні українській спільноті за численні листи і вияви підтримки, за поради, за корисні інформації і щедрі пожертви на працю нового Комітету. Витяги із ваших цінних листів, вашу моральну допомогу для нас і заохоту, як також і листу жертводавців, будемо старатися помістити в українській пресі. Ваша моральна і матеріяльна допомога уможливила нам вислати делеґацію до Брюсселю, щоб особисто відбути зустріч з президентом ІДК і передати йому особисто наші загальнонаціональні вимоги, зібрати частину доказового матеріялу-документації; фінансувати пропам'ятну таблицю і почати складання картотеки українських політв'язнів кацету Дахав.

Ми свідомо є рішені, як ніколи перед тим, раз і назавжди виправити цю страшну неправду, заподіяну українським в'язням. Це нечувано, щоб в аналах історії терпіння і смерть наших людей було зараховано на конто чужих народів. Майже 38 років нічого не було зроблено в цій справі із нашого боку. Цей страшний злочин проходив якось повз нашу спільноту непомітно.

Найвищий вже час, щоб сказати, що досить є досить, і вільною об'єднаною громадою в діяспорі стати до спільної оборони українського імени перед напасниками.

Вже дуже мало залишилося живих свідків того страшного лихоліття. Багато праці, молодих рук, часу і грошей потрібно, щоб успішно закінчити давно занедбаний національний обов'язок супроти наших братів і сестер, жертв нацистського терору.

Тому звертаємося до української громади, і кожної української людини зокрема, в діяспорі сущої з гарячим проханням допомогти нам морально, матеріялами і фінансами. Більшість із наших фінансів буде йти на збирання документації, досліди і публікації.

Починаючи відсьогодні наш успіх повністю залежить від вашої швидкої відповіді, співпраці і щедрої фінансової допомоги. Ми віримо, що українська спільнота не дозволить, щоб ця важлива праця залишилася не закінченою з огляду на збайдужіння і брак фондів.

Чеки слід виставляти на „UFUF Dachau Fund" і висилати на адресу Комітету: S.B.E. Ukrainian Students' Dachau Committee, 203 Second Ave, New York, N. Y. 10003.

Український Студентський Комітет „Дахав" складається в основному з учасників студійної поїздки 1983 року „Стежками Батьків по Европі" (СБЕ), яку щорічно спонзорує Фундація УВУ. Комітет є частиною її діяльности, тому й пожерви на Дахавський Фонд можна відтягати від податку. Всі пожертви будуть опубліковані в українській пресі.

Дві...

Закінчення зі ст. 2.

літику совєтської імперії в Центральній і Південній Америці, Африці, Азії, Европі й на інших континентах; цитує навіть Тараса Шевченка, який, маючи на увазі москалів, писав: „Той неситим оком — за край світу зазирає, чи нема країни, щоб загарбать із собою взять у домовину", хоч добре знає, що загарбницьку політику вела і веде Москва, а раніше Петербург проти усіх країн вільного світу; натякає про „видовища", маючи на увазі „День Афганістану", „Дні Прибалтики", „День України" і розпачливо кричить, що, мовляв, президент Р. Реґен діє „на втіху стецькоподібним виродкам, значно підвищуючи їм у такий 'день' долярові подачки", і як треба було сподіватися від московського лакея, промовчує про більйонові „подачки" для закордонних агентів Кремля, що діють в усіх країнах Заходу.

Підсумовуючи „тяжку працю" О. Левади, треба сказати, що американська політика „твердої руки" супроти СССР, завдає таки ударів Москві, її історичному імперіялізмові, експансивній політиці тощо, бо інакше О. Левада не писав би своїх примітивних „памфлетів". А якщо йдеться про „українських буржуазних націоналістів", про яких Левада згадує вкінці тихим брехливим словом про „подачки", то треба хіба тільки додати, що, мабуть, таки режим не може дати собі з ними ради, коли після декількох масових „м'ясорубок" у стилі голодомору в Україні в 1932-33 і пізніших роках, совєтська пропаґанда мусить зводити з ними ідеологічні бої на сторінках режимової преси сьогодні і заставляти старого Леваду писати компромітуючі його „памфлети".

Великий...

Закінчення зі ст. 1.

Совітських Соціялістичних Республік Америкою, звертаймося як горожани цієї землі до уряду у Вашінґтоні з проханням, щоби він, заки вирішить справу визнання совітів, вислав до совітів АМЕРИКАНСЬКУ КОМІСІЮ, ЯКА ПРОВІРИЛА БИ ПОЛІТИКУ МОСКВИ СУПРОТИ ТИХ ДЕРЖАВ, ЩО ВХОДЯТЬ У СКЛАД СССР. ЗОКРЕМА ДОМАГАЙМОСЯ ПРОВІРЕННЯ З БОКУ АМЕРИКИ ПОЛІТИКИ МОСКВИ СУПРОТИ УКРАЇНИ, найбільшої складової частини СССР, отої з природи найбагатшої в Европі країни, на землях якої, як подають большевицькі офіційні звідомлення, нема посухи ні масових бунтів, а де панує такий голод, що доходить уже до людоїдства.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

Омелян Ревюк, предс.; Микола Мурашко, заст. предс.; д-р Лука Мишуга, секр.; Володимир Кедровський, фін. секр.; Микола Данильченко, касієр.